

Voorwoord

Levensecht is een tastbare herinnering aan Hettie. Begin 2017 kreeg zij te horen dat ze een agressieve vorm van borstkanker had met uitzaaiingen in de lymfeklieren. Dat was het begin van een nieuwe en voor haar onbekende reis, waarvan ze niet wist waarlangs die haar zou leiden of waar die zou gaan eindigen. Van een zoektocht waarbij ze zichzelf en het leven anders – op een nieuwe manier – ging zien.

Die reis door de wereld van kanker wilde ze niet voor zichzelf houden, maar er iets van delen met de mensen om haar heen. Ze wilde, zolang ze daartoe in staat was, woorden geven en verhalen schrijven over haar belevenissen tijdens de reis. Dat deed haar besluiten om een blog bij te houden.

In dit boek tref je een selectie aan van de blogs die Hettie tijdens haar bijna twee jaar durende ziekteproces schreef en een aantal foto's die Hetties verhalen levensecht in beeld brengen. Samen vormen ze een indrukwekkend en indringend geheel dat vertelt en laat zien hoe je levensecht kunt leven als je weet dat je gaat sterven.

Jaap Ophoff © Lidy van Veen

15 februari 2017

HET LAND VAN HOREN ZEGGEN

Soms beland je in een land dat je alleen kent van horen zeggen. Dat overkwam mij afgelopen week. Ik ben beland in het land van de mammografie, echoscopie, MRI-scans en PET-scans. Het land van puncties en een biopt. Ik wist niet wat me overkwam. Ze prikten in me en zaten aan me, terwijl ik daar in mijn blootje stond, alsof dat de gewoonste zaak van de wereld is. En iedereen was heel lief - verdacht lief. Alsof zij iets wisten wat

ik niet wist. Ik ging gewoon bijna denken dat er iets met me aan de hand was.

Maar dat was ook zo. Ik heb namelijk kanker, is me gezegd. Borstkanker met uitzaaiingen in de lymfeklieren. Ik weet niet wat de toekomst brengt, maar ik hoop dat er iets moois uit deze situatie voortkomt. Ondanks alles is er een diepe vrede en rust in mij en bij Jaap, mijn man, want ... God is erbij!

Leven is als zilveren druppels
die uit een gieter vallen.
Ze vallen op aarde, geven leven.
Maar al te vaak wilde ik zelf.
Maaide ik de druppels met
mijn handen weg
en probeerde zelf tot leven te wekken.
Maar dat lukte niet,
en toen begreep ik dat dát leven is:
het ontvangen van de Schenker.

12 maart 2017

LOL IN DE PRUIKENWINKEL

Vandaag stapte ik met drie andere vrouwen de pruikenwinkel binnen. Dat lokte de opmerking uit: 'Zo ... dit is wel heel gezellig, zeg.'

Eh, dacht ik, mag het niet gezellig zijn? Moeten we droevig doen? Ja ... hoe hoort dit eigenlijk? Tijd om erover na te denken, kreeg ik niet, want de vrouw vroeg: 'Mevrouw, wie hebt u meegenomen?' Ik vertelde wie mijn dochter was en wie de andere twee vrouwen - mijn vriendinnen - waren. Een instemmend knikje van de pruikenmevrouw volgde, en daarna kwam de volgende vraag: 'Hebt u een idee over wat u wilt gaan dragen?'

Ik had enig vooronderzoek gedaan en liet de vrouw een foto zien. De vrouw gaf aan dat die inderdaad leuk zou zijn en paste bij wie ik ben en hoe ik nu mijn haar droeg. Vervolgens verdween ze om koffie en een aantal 'haargestukjes' te halen.

Wij keken elkaar aan en toen viel onze blik op de kappersstoel die in de ruimte stond

en bezaaid was met haren. Frieda, een van de twee vriendinnen, benoemde dat dat toch niet heel fris is. Dat moeten wel 'chemoharen' zijn en daar moest ik dan zo op gaan zitten ...

Ik keek om me heen, op zoek naar een doek, maar het enige wat ik zag, was een doos tissues. Ik dook erop af, rukte er een tissue uit en veegde zo snel als ik kon de stoel schoon, terwijl Lidy, die een veger achter een kast had gevonden, de vloer veegde. Daarna plofte ik vlug terug op mijn stoel, bang dat de pruikenmevrouw binnenkwam met de koffie en ons betrapte. We lagen alle vier dubbel van het lachen.

Na de koffie was het tijd om verschillende pruiken en haargestukjes met mutsjes te passen, en dat was eerlijk gezegd leuk. Er was ook zo veel keus. Uiteindelijk ging ik met een aantal hoofddoekjes en een haarband rijker naar huis.

En de pruik? Die is in bestelling.

19 maart 2017

KAN IK DE BEKER DRINKEN?

De afgelopen maanden mocht ik op mijn werk de avondsluitingen verzorgen en dat deed ik aan de hand van *Kun je de beker drinken?* van Henri Nouwen. Met de gasten dacht ik hierover na. Dat riep vragen op als: Kan ik de beker van het leven vasthouden? Kan ik er werkelijk uit drinken? Zie ik door alles heen de vreugde in mijn beker?

Het waren intense avonden, omdat wat we bespraken zo raakt aan het leven in het hier en nu, omdat het stilzette bij wat er is aan pijn en aan hoe we omgaan met lijden. Bij het feit dat we lijden en pijn graag vermijden; dat we onze beker niet willen vasthouden, laat staan erin kijken. En ook hoe pijnlijk het is als wijzelf of anderen eroverheen praten; we zijn er namelijk goed in om te doen alsof het lijden er niet is. Ik net zo goed! Ook lopen we, als christenen, het risico er een geestelijk sausje over te gooien, waarmee we voorbijgaan aan dat wat er is, en daarmee missen we iets wezenlijks en essen-

tieels, namelijk dat in al het verdriet, diepe vreugde ligt. En leven – echt leven!

Na mijn laatste avond daar reed ik naar huis – ik wist toen al dat ik kanker had – en vroeg ik mezelf af: Kan ik de beker drinken? Tot op de bodem? Ga ik deze beker ook nog drinken naast alles wat er al is geweest? *Werkelijk tot op de bodem, Heer?*

Ik huilde en was bang.

Maar weet je? Ik mag bang zijn van God en bang zijn bij Hem – Hij kent mijn angst, mijn angst voor het lijden, hier en nu in dit leven. Hij begrijpt die en dat niet alleen, Hij geeft ook mensen met wie ik mijn angst kan delen, die me vasthouden, luisteren, meedenken en blijven bidden. Die mij niet alleen laten. En – het belangrijkste – Hij geeft uitzicht op dat wat er na mijn sterven op mij wacht: het land van de oorsprong, het land van de liefde. Het land van leven.

30 maart 2017

HET IS NIET EENS LELIJK

Vandaag staat er een afspraak met de kapper op het programma. Mijn haar gaat eraf. En dan ook echt rigoureuus, met een tondeuse. Spannend, vind ik. Ik heb al veel verschillende kapsels gehad in mijn leven, maar dit is andere koek. Ik kan het niet overzien en inschatten. Zal ik mezelf straks nog herkennen?

Ik kijk in de spiegel en zie hoe de kapster mijn haar kort knipt. Mijn lokken vallen van mijn hoofd, op de kapmantel en dan op de grond. Er is geen weg terug.

De kapster geeft aan dat ik vooral moet zeggen wanneer ze even moet stoppen, zodat ik op adem kan komen en alles kan laten bezinken. Wat ben ik blij dat ik haar gevraagd heb. Ze voelt me aan en begrijpt hoe spannend dit voor mij is. En het allerspannendste vind ik contact maken met Jaap en Jedinja, die met me mee zijn gegaan. Ik ben bang voor hoe ze kijken, hoe ze reageren. Vinden ze me nog wel oké als ik straks nagenoeg kaal ben?

Ik probeer alles wat er gebeurt zo goed mogelijk te volgen in de spiegel. De kapster werkt in etappes, wat voor mij prettig is. Na het knippen scheert ze de achterkant, na een korte pauze en een check bij mij of we verder kunnen, gaat ze door met de zijkanten. Even een adempauze en dan uiteindelijk de boven- en voorkant. Op dat moment wil ik wel schreeuwen: *Stop! Niet doen!* Ik wil schreeuwen van frustratie, omdat ik dit niet wil. En toch knik ik. *Toe maar, ga maar door.*

Ik denk dat je de sfeer op dat moment zou kunnen omschrijven als 'intens'. Er wordt weinig tot niet gesproken; het is een soort van adem inhouden om wat er gaat komen. Zodra de kapper klaar is, zegt Jedinja: 'Het is niet eens lelijk.' Dat breekt de spanning en we lachen met elkaar. En Jedinja heeft gelijk: het is niet eens lelijk; het staat me! Ik kan het best hebben zo kort.

2 april 2017

VIEREN OMDAT IK VIEREN KAN

Bijna tweeënveertig jaar geleden werd ik geboren in het ziekenhuis van Hoogeveen. Morgen, als ik jarig hoop te zijn, zal ik in het ziekenhuis van Zwolle liggen. Iedereen die mij een beetje kent, weet dat ik mijn verjaardag elk jaar vier; ik kan het niet níét vieren. Vanaf het moment dat ik mijn familie verloor, wilde ik samen met vrienden vieren dat ik er ben, elk jaar opnieuw – noem het een statement. Ik ben er – ik leef – en dat is een wonder op zich, en dat mag gevierd worden.

Dat ik er zo tegen aankijk, is omdat ik me realiseer hoe kwetsbaar het leven is. Ik besef dat je er ‘zomaar’ niet meer kunt zijn, dat het zomaar anders kan gaan. Sinds ik weet dat ik kanker heb, ben ik me daar alleen maar meer van bewust en het is dubbel: jarig zijn op de grenzen van het bestaan. Alle emoties

zullen er morgen zijn en dat mag, want dat is leven.

Maar we zullen ook vieren. Vieren omdat ik tweeënveertig word, terwijl ik nooit had gedacht dat ik de veertig zou halen. Vieren omdat ik vieren kan. Niet wetend – minder dan ooit – wat voor me ligt en of er nog een verjaardag gaat komen of zelfs meer dan een ...

Morgen vier ik mijn verjaardag op een plek waarvan ik niet had gedacht daar nog eens mijn verjaardag te vieren: in een ziekenhuisbed met lieve mensen, slingers, taart en een chemococktail. Ik zal vieren dat ik leef, dankbaar voor alle jaren die ik al gekregen heb. Met de hoop op nog meer ‘vier-jaren’ aan deze kant van het leven ...

